

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:

Postán vagy Pécssett hához küldve: egész évre 5 ft., fél-évre 2 ft. 50 kr., negyed évre 1 ft. 25 kr. egyes szám 15 kr. Megjelenik minden szombaton. Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvkeres. (Széchenyi tér).

Hirdetések ára:

Egy négyhasábos petit sor egyszeri megjelenésért 8krt többszöri megjelenésnél arleengedés adatik. Minden hirdetés után 30 kr. bélyeg díj fizetendő. A nyílt tér 1 petit sora 10 kr. A hirdetési díj előre fizetendő.

Szerkesztői iroda:

Ferenciek utca 22. sz. I emelet. Kéziratok vissza nem küldetnek

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők. Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a városi épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, és Fesztl Károly úr könyvkötő üzletében, Király utca (nemzeti kaszinó épület), valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Kiadó hivatal:

Taizs Mihály nyomdájában Majláth-tér 22. szám alatt.

Azok az elvek!

Hová tüntek el azok az 1861-ki határozati és kisebbségben felirati országgyűlésen egertrázó buzgalom és bátorsággal szónokolt vastagnyakú hazafiak, kik az osztrák igényekről államadósság elvállalásról, közös pénzügy és hadseregről hallani sem akartak, kik vonakodtak az országgyűlést egybenhívó fejedelemmel még szóba is állani?

Hová lettek azon makacs adómeztagadók, kiknek ámitó szavára a hívó nép inkább elszenvetde egy újabb tatárjárás harcoslásait, sem hogy önként vigye oda a törvénytelen adószedőnek azt, a mi a császárnak lenni már 10-12 év óta megszokta?

Ugyan mit mivelnek most azon előcsahosok, kik alighogy megadott az oktoberi diploma által egy kis tér az önkormányzatra, ezt arra használták fel, hogy mindent tenekestől felforgassanak és mivel a rosszat felforgatni elegendő erejük és bátorságuk nem volt, felforgatták azt, a mi a jelenlegihez képest határozottan jó volt, a törvénykezést, felforgatták az önkormányzat nagyhangzúsa jellegé alatt a bürokratikus közigazgatást azért, hogy egy a penderterában és bürokratikus minden Bachismust tullicitáló családi megyét hozzanak létre?

Hová lettek azok a híres vitézek, kiket a Schmerling-provisorium nem volt képes megpuhítani (?) kik mégis a Majláth-Sennyey provisoriumnak, mely csakugy törvényellenes volt, hódoltak meg, hogy azután bevezéreljék a nemzetet a közönséges boldogság Kánaán földjére, melyben most tíz éve már, hogy eviczkelünk keresve a menekülést, melyre seholysemit kilátás?

Az az ember, ki kérkedett, hogy törhet, de nem hajlik, földig meghajlott a bécsi kívánalmak előtt és a nemzet elhagyatva, elárulva a legszajásabb demagogok által, a kétségbeeséshez közeli apathiaiba sülyedt.

A 61-ki szájhűsők visszavonultak szereplésük által kiérdemelt (?) babáiraikon, vagy inkább pánzes zacsókókon kipihenni. — Honores mutand mores — ők már nem azon emberek, a kik voltak, legfellebb arra fordítják még tehetségüket, hogy minél tovább élvezhessék azt, a mit

a nemzet jóléte és függetlensége árán maguknak megszereztek.

Nyomaikba betódult az újabb nemzedék azon része, melynek szive és lelkébe beoltotta a Thun Leo-féle nevelési rendszer a hazavesztő önzést.

Önzés és mindig önzés azon főfogó, mely most a haza sorsa felett dönt, önzés és pusztító önzés az, mely az ugynevezett független szabadelvű és konzervatív pártot elválasztja a kormánytól, önzés, mely e két pártot, mely színleg ellenkező elveket vall, most egyesülésre készíti.

Es most is ámitják a nemzetet elveikkel, most is, midőn a nemzet tisztán látja, hogy csak alig több, mint harminczketten vannak összesen a választott honatyák közt, kik valott elveikhez, ígéreteikhez, programjukhoz, a hazához hívek maradtak, kiken az önzés ördöge erőt venni nem tudott.

Pedig nem ezen harminczketten voltak azon véresszájú hősök, kik személyes és családi érdekből felforgatták 61-ben a hasznos intézményeket, míg a rosszakhoz nyulni sem mertek.

Nem ők voltak azok, mert a haza boldogulása és ehez nélkülözhetlen függetlensége lebegett szemük előtt, nem a személyes, a családi, hanem a haza érdeke vezette őket tetteikben.

Es mivel a hazaszeretet s nem a rút önzés vezette őket, azért üldözik őket mindazok, kik meg nem bocsájthatják, hogy vannak és találkoznak még olyanok, kik nem merültek el a bűn fertőjébe, kik még jobbak akarnak lenni náluknál, kik pedig annak idejében a legnagyobb hazafiaknak kikiláltották magukat.

Kimarták a közügyek kezeléséből a haza hí fiait. A tisztviselőik java önbecszerzetik tudatában elhagyta azon pályát, melyen csak szolgálai csuszászás és vak engedelmesség haladhat, a restség, a tudatlanság vegyítve néhol a közpertséssel ilt a közigazgatás, a bíróságok székeibe, hol a tudomány, a megvesztegethetlen becsületérzésnek, a szorgalomnak és független gondolkodásnak helyet nem adnak. Az eredmény nem váratott magára. A közigazgatási és bírósági chaos meg van, az iratsomagok hegyekké nőnek s mentül több az irás, annál kevesebb az igazság.

Az önkényuralom azon eszközei, melyeknek a csuszászás és vak engedelmesség megszokott kenyerük volt, fentartották és kibővítették az álkormányosságnak reájuk nézve kedvező talaján tevékenységüket, — tőlük tanult a fiatalabb nemzedék és már is túlszárnyalja őket, mert a bűn ragadósabb mint az erény.

Egy elvük mégis van, és azt megtartják romlottságukban.

Mindent önrédckből és semmit a hazáért.

A magyar delegáció körében eddig történtek közt legnevezetesebb az, hogy a külügyi albizottságban Andrássy gróf hosszabbban nyilatkozott a külpolitikáról, azonban azon előfeltétel alatt, hogy a discretio alá helyezett nyilatkozatait a nyilvánosság elé nem viszik. — Meg is ígérték a jó delegátus urak, hogy nem csak a külügyér nyilatkozatait, de saját beszédeikről is hallgatni fognak egyelőre, Gr. Szécheny felette megörült annak, hogy külügyér úr kegyeskedett némi felvilágosítást adni és kijelentni, hogy ezek után a külügyi helyzetnek nyilvános discussióját nem tartja időszerűnek, a mi el is fogadtatott. — Apponyi gróf elismeri a miniszter válasznak érdekességét, de végleges ítéletét a kilátásba helyezett további előterjesztésektől teszi függővé. — A pápa választásánál gyakorlandó vetogj is szóba került. — Hajnald azon kérdésére, hogy megengedjék-e új szuzerain (hűbéres) államok keletkezését a keleten, Andrássy mellőzte az egyenes választ.

A keleti ügyben a képviselők interpellálni fogják a kormányt. A fővárosi lakosság pedig vasárnap népgyűlést fog tartani. Annyi bizonyos, hogy a kormány nézete s eljárása teljes ellentétben van az ország zömének nézeteivel és kívánalmaival. Nevezetes nyilatkozatot tett ez ügyben tegnap a külügyi albizottság ülésében Andrássy gr., midőn ezt mondá: „Mi Oroszországnak háborúját Törökország ellen csak a magunk által Oroszországnak megüzenendő háborúval akadályozhattuk volna meg; akarják-e önk e háborút? Ha igen, úgy azt ma is megkaphatják, és pedig kedvezőbb hadi viszonyok között, mint azelőtt, (?) de én az ily politikáért nem vállaltamhatnám el a felelősséget! — Arra, hogy azt ma is megkaphatjuk, Magyarország polgárai már a nyáron kimondták, hogy „ide vele“ — a delegátus urak azonban csak elámultak. — Gondolván: „jobb minékünk itt a kényelemben.“ A fővárosi polgárság a vasárnap tartandó gyűlésben kifejezést kíván adni annak, hogy a külügyér politikáját s a delegátusok „elnézéseit“ nem helyesli, sőt — mint értesültünk — fel akarja szólítani a kormányt, hogy Magyarország érdekeinek megfelelő politikát kövessen, illetőleg: lépjen közbe.

Négy millió forintba kerülnek ez évben a boszniai és hercegovinai szökevény ingyenlők, hazánk ezen proclamált ellenségeinek felhizlalása. — Andrássy a delegációnak előterjeszté az étszám-

lát és ez kétségtelen meg fogja szavazni a póthitelét ez évre. Fizetünk tehát ez évben ismét megszorított adópré segélyével kisajtolt véres filléreinkből a quatszerűleg reánk esendő egy millió és 400,000 frot a haza ellenségeinek, — fizetjük horvát tettvéreinkre (!) a milliót meghaladó évi subventiót, kik ezért visszonzásul Plevna eles-tének gyászshirére lobogóznak és illuminálnak. Fizetjük Lloyd tengeri gőzhaló társulat subventióját évenként 700,000 frot, tíz évre 7% - at számítva kerek tíz milliót semmiért, — de a mire az uszora által kiszivattyuzott adózó népünknek legnagyobb szüksége lenne, a kisbirtokosok földhitelintézetének megalapítására szük-séggel félmillióskára nem telik. — Így hozza ezt magával a mi fusionalis honmentő kormányunk és pártjának hazafisága (?) Bizony Európában alig fog találkozni józan elméjű ember, ki ezt lehetségesnek tartsa.

Bors megye választói Léván deczeml. 9-én tartott népgyűlésen, melyen körülbelül négy ezeren vettek részt, egyhangulag rosszálták Bors megye orsz. képviselőinek a bankügyi szavazás alkalmávali távollétüket, és felhívják őket, hogy vagy mondjanak le, vagy pedig szavazzanak a külön vánterületre, úgy a 80 millió bankadósságról s a Lloyd társulat subventiója eránti törvényjavaslatok ellen. — Ezen népgyűlésre a bors megyei intelligencia meghívta Simonyi Ernő orsz. képviselő urat, ki egy óráig közhelyesléssel találkozott beszédet tartott a napirenden lévő kérdések felett.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Két és fél évig utazgattak a magyar államférfiak Budapestről Bécsbe és Bécsből Budapestre két és fél éven át ólálkodtak az osztrák parlamenti klubok és miniszterek előszobáiban s „honmentő“ munkálkodásuknak siralmas eredményei a függő kiegyezési kérdések megoldása helyett a provisorium. A kiegyezési provisoriumról szóló törvényjavaslatot, e szörny-sztűlöttet, mely mind alakjára, mind tartalmára nézve ez legösszevissza kuszáltabb valami a képviselőház deczeml. 7-iki ülésében terjesztette be a képviselőháznak a kormány. Magában foglalja a javaslat az Ausztriai vámt- és kereskedelmi szerződésre, a quotára, a bankügyre, a Lloyd szerződésre vonatkozó két óra (február végeig) terjedő ideiglenes intézkedéseket; továbbá a német-olasz- és franciaországgal való vámszerződésekre vonatkozólag 6 havi provisoriumot javasol. Leginkább pirulunk kell a javaslat 4-ik szakaszáért, mert ez törvényesíti az osztrák nemzeti bankkal fenálló törvényen kívüli viszonyunkat. Bár ez alkalommal nem lehetett hozzászólni a javaslat érdeméhez, még sem mulasztották el az ellenzéki szónokok, hogy a vitában, mely a felett keletkezett, hogy az osztályokhoz vagy a pénzügyi bizottsághoz utassítsák-e ezen javaslat, ki ne fejezzék megbotránkozásukat a javaslat tartalma és alakja felett. Élénkebb vita után a ház a pénzügyi bizottsághoz utasította a javaslatot.

A képviselőház deczeml. hó 11-iki

felől. A kereskedő épen kimenőben volt s miután elmondta az újságot a vendégnek, végre így szól:

— Igen uram, ez a tizenhatodik már, melyet Isten küldött.

— Jó uram — felelt az idegen meghatottan — ha csak kevés része azon kincseknek, melyeket az udvar emberei kapnak, önnök adatnék, nagyon segítve volna gondjain. A tehetséget, erényt, tisztelést csak az ember halála után csodálják s tudják méltányolni. De mondja uram, van már a kis lánynak keresztatyja?

— Hja szegények vagyunk uram — szólott Rüttler — igen nehéz azt találni. Többi gyermekem keresztatyái is mind oly szegények, mint én s nagyjából vevőim közül valók.

— Engedje meg, hogy a kis leánykát Gabriellának kereszteltessem s hogy én legyen a keresztatyja — viszonzá az idegen. Itt van 100 forint a lakomára, melynél én is jelen akarok lenni. Vegye s tegyen intézkedéseket.

Rüttler nem akarta az ajánlatot elfogadni.

— Vegye, ha mondok — szól határozottan az idegen. Ha majd jobban megismerkedik velem, meg fogja tudni, hogy nekem e 100 forint a legkisebb kárt sem okoz és hogy méltó vagyok arra, hogy az ön leányának keresztapja legyek. — De tegyen ön is ezért nekem egy kis szolgálatot. Ime ott fűg a falon egy hegedű. Adja át nekem. Egy eszmém van, azt szeretném eljátszani s aztán papírra tenni.

Rüttler gyorsan levette a hegedűt s az idegennek ajányújtá. Ez oly bámulatos

ülésében Ordódy Pál a pénzügyi bizottság jelentését mutatja be a provisoriumról szóló törvényjavaslat tárgyában s jelenti, hogy Helfy Ignác saját és Simonyi nevében különvéleményt jelentett be. Kéri, hogy e jelentés az osztályok mellőzésével a házban tárgyalassék, melyet a ház nagy többséggel elfogad.

KÜLFÖLD.

Franciaországban a zavar még sem ért véget. Mac-Mahon és a köztársasági párt folyton újat húznak egymással, hogy ki fog a kettő közül diadalra vergődni, az még a jövő titka. A kormány még ez ideig nem alakult meg. — Mac-Mahon a kormányalakítással megbízottakat oly feltételeket szabott, melynek folytán az a cabinetalkotást visszautasítá. Újabbán ismét a kamara ismételt felosztását emlegetik, — de a republicanus lapok ez esetben apellálni fognak az alkotmány 3-ik és 6-ik cikkére és azt kérdik, vajlon nem fogja-e ez esetben a kamara a tábornagyot vád alá helyezni.

Olaszország alattomban munkálkodik. Hírlik, hogy a magas állásu katonatiszt külön megbízatással Montenegro fejedelméhez küldetett és ebből arra következtetnek a lapok, hogy Olaszország actióba lépése legközelebb várható. Olaszország Albániát akarja magának biztosítani.

Szerbiában, a mint távirják, deczeml. 12-én fogják a függetlenséget proclamálni, miután már Plevna elesett. A szerb milicia legközelebb átlép a határon és az orosz hadsereggel fog egyesülni (a háboru azért Andrássy szerint localizálva lesz). Némely hírek szerint a szerb hadseregben lázadás ütött volna ki és néhány zászlóját megszökött.

A háboru.

A mit csak félve sejtettünk, remélve az igaz ügy diadalát, ma már szomorú ténynyé vált, a remény utolsó foszlánya is elszakadt. Plevna elesett... Ozman pasa hősiess védelem után megadta magát... E néhány szó egy nemzetet borított gyászba. Deczeml. 10-ike... a történelem.

Nem terjedt el baljóstólú hír, nem kétségbeesőbb tudósítás oly villámsebességgel, mint Plevna elesetnek híre, melyet az orosz főhadiszállásról következő távirat tudat velünk:

Bogot, főhadiszállás, decz. 10. A nagy minisztertanácsban, mely decz. 8-án tartott, valamennyien megegyeztek abban, hogy Plevna egy általános rohamtámadással bevetőd. A parancsolatok ez értelemben adtak ki és decz. 9-iki nap folytán az egyes orosz és román csapat-parancsnokok által teljesítettek is. Már decz. 9-én 500 ágyu működött folytonosan négy török védmi ellen, melyek az első rohamtámadásra kivoltak szemelve. Az ágyuzás retentő volt és egész éjen át tartott. Virradat felé még nagyobb erővel indult meg az ágyuzás. A támadó csapatok megalkultak. A főroham kezdetét vette. Hat támadó hadtest képezetett. Ezek mindenike 12,000 embert számlált. 72,000 ember nyomul döngő hurráh kiáltás között az előre-

szép hangokat esalt ki az egyszerű hurokból, hogy a nép összecsoódult a bolt előtt, sőt a magasbáb körök emberei is megállíták itt fogataikat s úgy hallgatták mívészai játékot s a mívészai darabot. Majd eljátsza a darabot, gyorsan lejegyezte az alapgondolatot, köszönt és távozott. Távaszások arra kérte Rüttlert, hogy a napot, melyen a keresztelést történi, neki megírja s ott hagyta lakása czimét.

Három nap mult el a nélkül, hogy az idegen feléje is jött volna Rüttler boltjának. Ekkor néhánygyászba öltözöt ember ment el a bolt előtt s könyözve tekinték meg a roskadozó széket a bolt előtt, melyen az idegen oly sokszor pihenteté fáradt tagjait.

Rüttler azonnal az idegen lakására sietett. Megérkezvén ide, az udvart néppel látta tömve. Felment az emeletre s az ajtón belépve egy gyászba húzott szobába ért, melynek közepén egy koporsó volt felállítva, benne az idegen hült tetemeivel. Az idegen Mozart Amadé volt. Csodálkozva ismerte fel benne Rüttler jötevőjét s fájdalmasan megsiratta őt.

Mozart Rüttlernél komponálta felséges „Requiem“jét, ez volt hattyudala.

Rüttler nem sokára visszavonult, gyermekei jó állásba jutottak s gyakran könyözve emlékezett jötevőjére, leányának keresztatyjára, a nagy művészre s zeneíróra Mozart Amadéra.

A hegedűt később, melyen a halhatlan Requiemet szerzette, 4000 forintért adatott el. De mig Rüttler élt, annak birtokában maradt meg, csak halála után került más kézre.

TÁRCA.

Az adó-végrehajtó. *)

(Humoresk.)

Nincsen dézsma, nincsen robot, Mégis ütök azt a dobot! Üti, veri a kisbíró. Szomorú egy vendég-hívó! Rezeg minden ablak, ajtó — Közeleg a végrehajtó!

Közelg mint egy muszka járom, S mint jégverés a határon... A faluban lótnak, futnak! Maj! récének, tyúknak, lúdnak; Mert azokat lesz elhajtó A kegyetlen végrehajtó!

Lótnak, futnak ide s tova — Ez az élet oly mostoha! Nem marad egy dunya, párna, Sz. nved most sok szegény árva És ez a seb mély és sajjó A mit ver a végrehajtó...

Elöl rozsdás, hosszú képpel, Zsinoros vén hajdu lépdel, S — átok arra ki megírta — Hóna alatt a „B. minta“ S kiáltozza mint egy szajkó „Itt van már a végrehajtó!

Utána pár becsüs, tanu — Elvagy veszve szegény falu!

Nyakadon van már a hurok — Jönnek aztán a pandurok, S legvégül mint csordahajtó Sompolyog a végrehajtó.

És azután miként vadak A házakra ugy rontanak, És felirnak minden szegyet Mit felirni ott csak lehet, S legyen bár az gyertyatartó Viszi már a végrehajtó!

Hordja hosszú, rút szekéren Mely a ház előtti téren Ugy hat sok szegény emberre Mintha vinnék vesztőhelyre Hajh; mert ilyen most az adó Mit behajt a végrehajtó!

S így kifosztván egész falut, Hogy kifelé all már a rúd: Mely utána számos átok Mely nem használ a hazának! S mégsem segít szó és sajjó: Folytatja a végrehajtó!

Nincsen dézsma, nincsen robot Mégis ütök azt a dobot Üti, veri a kis bíró Szomorú egy vendég-hívó! Rezeg minden ablak, ajtó — Ismét itt a végrehajtó!

TUBOLY VIKTOR.

Mozart hegedűje.

Bécsben, a Józsefvárosban élt ezelőtt 40 évvel egy szegény, régiségekkel kereskedő ember. — Ez az ember, kit Rüttler-

* Mutatvány Wajdits József nagy képes magyar népnaptárából 1878.

tolt török védművek ellen. 50,000 ember tartálékban állott. Teljesen nappal lett, midőn a hat támadó hadtest rajt bocsátott. A kétségbeesés bátoroságával rohantak az orosz és román hadtestek az előtérbe lévő török védművekre. A kétségbeesés bátoroságával védte magát az orosz őrsége. Nem-sokára megsebzett a fegyverteljes az egész támadó-körben. Az elefreak ember ember ellen küzdöttek. A szurony, handzsar, fejsze és tör érvényre jutottak e borzasztó hősiességben. Egyelem nem adott és nem vétett. Ekkor a török őrség ellentámasztási képessége bágyadtá lőn. Egyik emberhullam a másik után tödült a török védművekbe. A töltés szét volt szakgatva. Az ár az áttört részekben benyomult. Egyes kisebb osztagok még tartották magukat, de ezek is elveszték. Egyetlen egy ember sem maradt hátra. A török erődök valamennyi őrsége lemezárólatott, miután egy sem akarta magát megadni.

A rohamesapatok a bevett védműveket át a tulajdonképeni Plevna ellen nyomultak. A város egy völgyben fekszik. Azon magaslatoiról, melyeken a bevett török erődök fekszenek, teljesen beláthatók. Nagyszerű látvány nyílt meg a völgybe tekintő előt, Ozman főhadereje volt ott összpontosítva. Epen mozdulatait kezdte Vid folyam mentében északi irányban Viddin felé. Azonnal világot volt, hogy Plevna hős védelmezője azon eszközöz szándékszik nyulni, mely számára még hátra volt, tudniillik a körülzáró hadsereg átörösét megkísérteni, miután az uráló magaslatoiról elvesztése Plevna további védelmét lehetetlenné tette. Ezen döntő kritikus perczben az orosz-román tartalék-tüzérség a közvetlen Plevna felett fekvő magaslatoiról hatolt és a völgyben előnyomuló török csapatokat gyilkos tüzeléssel támadta meg. De ez sem rendítette meg a török hadsereg állhatóságát. A zászlóalj gyorsan átalakultak, hogy az oroszok által megszállt magaslatoiról meg-támadásához kezdjenek, egyes török hadosztályoknak sikerült az orosz ágyúkat előnyomulni. A török hadserege e közben föl, tatta mozdulatait északi irányban. Ezen ellentámasztásoknak csak az volt céljuk, hogy a főhadiseregnek szabadulást engedjenek. Azonban kemény küzdelem után visszavertek.

Most Ozman pasa személyesen állt csapatjainak élére. Openesig előre nyomult, körülbelül háromnegyed mérföldnyire Plevnától, a menekvés lehetősége mutatkozni látszott. Ekkor lépett átöle a orosz-román tartalék. Openes a jobboldali magaslati vonalon fekszik, mely a Vid folyót kíséri. Ott a tartalék egy része volt felállítva azon feltevésben, hogy Ozman pasa Viddin irányába fog vonulni. Openesnél szemben a baloldali magaslati vonal emelkedik Dolni-Étropol mellett, itt is fel volt állítva az orosz-román tartalék egy tüge. Ezen vezetteket völgyben Openes és Dolni-Étropol között éretett utol a török hadsereg és Ozman pasa a katastrofa által.

Itt rettentő keresztülsze jutottak, minden tüzelés a harcsozok százait terítette a földre, a golyók záporként hullottak a tömegek közé, és egész századokat semmisítették meg. A bátrak azonban megtarták a rendet.

D: Ekkor Ozman pasa egy golyó által találtatott és életveszélyesen megsebesítve lováról lerogyott. Az ellentámasztás perczben meg volt törve. A török hadosztályokban fehér zászlók bontattak ki. A tüzelés megszűnt. Zászlóalj, zászlóalj után rakta le a fegyvert. Az oroszok már Plevna városába nyomultak be, szivrázódtató kép tártul el előttük: 10,000 halott és sebesült török katona fedte a csatort. — Semminemű élelmiszer nem találtott többé. Meg a polgárság házaiból is teljesen hiányzott minden élelmi szer. A plevnai kórházak a legszükségesebbeket is nélkülözték. Az ambulánsok sem bírtak már orvosszemélyzetrel s legfeljebb száz sebesült számára voltak elégségesek. — A legvégső nyomor és inség mindent, a merre szem látott. Az első felület megsebesülése a török foglyok száma körülbelül 40,000 ember, 400 ágyú és számos más diadaljelvény esett az oroszok kezébe. Ami még a csatanapján megtörténhetett, hogy a foglyok elemeit és a sebesülteket segélyt nyerjenek, megtörtént. Mindkét rész kimerülte rendkívüli. Az oroszok, valamint a románok veszteségei igen nagyok.

Irtózatos harc, egy testvéremzetnek véres csatája volt ez a vad esordák hadával, kétségbeesett harca örökemléktű hősnöknek a haza szent földét jogtalanul tipró ellenséggel szemben elnémult a harci zaj, az ágyúk ércztorjai Plevna alatt nem lővelnek már halált, — csak a csatasíkon — elesett harcsozok szivresztő sóhajai hangzanak fel a vérrel borított harcmezőn, átkot, irtózatot átkot szórva végső leheléttel is a fehér csár fejére, ki ezernyi meg ezernyi hősnök borzasztó kinszenvedéseinek érvényét az általa a humanitás álarcza alatt foganatba vett rabló politika eszméinek.

Elnémultak a bérevez szolgahad erőszakolt lelkes „hurrah” kiáltásai, kihullott a kard a veszályban forgó hazáért orosz-lánként küzdő felistenek karjaiból; ketté tört a villámzó acél s a vérrel borított harcmezőn az orosz császári sas illi diadalát az orosz-lánok holttestei fölött s a félhold helyett az ártatlanok vértől szennyezett kettős kereszt áll Plevna ormain. Szörnyű harca volt ez egy elhagyott nemzet kétségbeesett hősi ifjainak, kik utolsó csepp vérig védelmezték a vérrel szerzett hazát, hol minden porszemem dicső ösők nyomai láthatók. — Az elvérzett orosz-lánok holttestei fölött örömműnnepet ülni összejönnek majd a henyák, kiket megki-

mét a halál, illuminálni fognak ezek meg ezek sirtjai felett, de ez örömműnnepet túl fogják lármázni az árva és özvegyek jajjai. Illuminálni fognak a zsarnok bérézei, — illuminálni fogunk mi is. Gyászlobogók fogják hirdetni a szomorú valót, a testvérek meggyilkoltatását s a nemzet bánatát, s ha lejön a fölkezt király a magyar nemzet fővárosába — látni fogja a nemzetet mély gyászba öltözve, eszébe fog juthatni a végeztet politika, mely a nemzet, a birodalom jövőjét dönti romba; s ha lejön vele a végeztet diplomata, kinek még emléket is nemzetek átka fogja majd kiserálni — látva a mély bánatot, jusson eszébe a: „Memento mori” és a „Finis Hungariae.” Igen, Plevna elestere illuminálni fogunk mi is, de az örömműnnepet helyett felhangzó moraj megfagyasztja a vért a salón diplomata ereiben. A nemzet elgülettlen, türelme elfogyott s most követelni fogja létjogának biztosítását. Jó lesz a nép óhajainak eleget tenni — mert ennek ellenállni a mostani körülmények közt nem volna tanácsos.

A csár Ozman pasát barátságosan fogadta és nagyra becsülésének jeléül kardját visszaadta neki. — Ozman pasa összes hadi ereje nem volt több 35,000-nél 60 ágyúval, az osztróli orosz-román sereg pedig 120,000, mégis csak éhség által volt képes erőt venni rajta. — Hírlik, hogy most már a szerb és görög hadtizenet gyorsan egymás után bekövetkezni fog. Be van bizonyítva ezen kívül, hogy Karsz városnak eleste Hussein ezredes árulásának műve. — A szinte orosz zsoldban lévő Mahmud-Damad pasát a szultán sógorát, ki Mithad pasa számizetését eszközölte ki és folyton akadályozta az oroszok elleni erélyes fellépést egy Rifát nevű államtitviszével meg akarta gyilkolni, de Mahmud-Damad mint minden áruló nagyon vigyáz magára és így a merénylet nem sikerült. Rifát elfogattott.

Szállongó levél a mohácsi szigetből.

Megint egy kis mohácsi sziget dolga! talán már tudja is a közönség, de sok az érdeklődés; nagy az érdeklődés, nem árt, ha szellettjük; s közérdekű is, a mennyiben a nemzetgazdaságra erősen belevág.

Magyarország népe egy idő óta erősen szaporodik, — különösen a bevándorlások által — az eddigi mivélés alatt lévő föld, a föld népe eltartására esekély — mert a nagybirtokok inkább kivételre termelnek; az eddigi használatlanul heverő, vagy csak alig használt földdarabokat is el kell hódítani a vad természetű, innét van a sok erdőirtás, mecsorák szántása, féktelenkedő vizek szabályozása, legelők felosztása stb. Mindentitt oda irányul a törekvés — néhol okosan — de néhol oktalanul is — hogy a mivélés alatti földek szaporításának.

Ilyen egy hódítás lesz a mohácsi sziget és legelő folyamathoz lévő felosztása s mivélés alá vétele, nem csoda, ha pro és contra ez ügyben sokan szólalnak fel a törvény sorompói előtt, hírlapok hasábjain, utczán, piacon, négytűlisen, kores-mákban és malom alatt, ha t. i. a malom nem a Dunán volna. Felsőzáll a régi birtokosoknak, vagyis inkább bitorlóknak érdeke, mert a mohácsi szigeti birtokviszonyok unicumot képeztek egész Magyarországon, ott volt egy roppant terület vadonul borítva, átszelve a Duna egyes kisebb ágaitól, sok helyt borítva át láthatatlan mecsorákkal, kitéve árvezek szeszélyeinek, jogilag Mohács városi közönsége tényleg azé volt, a ki foglalt és irtott benne, legeltetve, beharangoztatva és pusztítatva részint a mohácsi, részint a bácskai lakosok egy része által. Akinek joga lett volna ott — mivel szigeti rendőrség nem igen volt — annak barmait ellopokdták, természetmennyét elpusztították, úgy hogy csak az olyanok mertek ott foglalni, akik telet, nyarat fölfegyvertet kézzel ott tölthették, még akkor is minden évben bizonyosan tetemesen megkösörítva. Az volt egyebek között a szép ázsiai szokás, hogyha valaki tavaszon néhány holdat kerített valamely alkalmas helyen, őszig felmunkálta, olványokkal betöltte stb., télen át kerítéseit kibontogatták, kertébe csordát és csihért vertek be, s tavasszal kezdhetett újra, ha volt kedve. Volt itt föld elég és jó, szabad volt és lehetett benne foglalni, ez mind könnyű munka volt, hanem aztán a meglévő hasznosítani, vagy csak megőrizni is lehetetlen; az egész roppant területnek nem volt egyéb haszna, minthogy néhány száz koczos malacz, s néhány csenevész marha növekedett benne, az is többnyire azoknak a nomád sokacsoznak, a kiknek a város határában alig volt valamieszkékük; s ezen kívül pompás rejtkehllyl szolgált a ló-kötőknek s egyéb tolvajoknak. Midőn tehát arról volt szó, hogy ez a darab Amerika jogos tulajdonosai között felosztassék, nem csoda, ha annak volt is ellenzétéje; azonban ennek daczára a törvény elrendelte s most foly a felosztás, némelyek összevásároltak több birtokot s most tagosítják, vége lesz a szép nomád életnek, kipusztulnak azok, akiknek ott jussuk nincs, s akiknek mennyi van, megkapják egy tagban, megszűnik a bitorlás, tan sokára a szép zsványélet is... Veteres migrate Coloni!...

A nagy többség tehát beleegyezett, sőt határozottan követelte, hogy a sziget érdem szerint osztassék fel, a második kérdés az lett hogy a? megállapították, hogy a nagyobb birtoktagok a távolabbi részekben, a kisebbek pedig a városhoz közelebb adassanak ki, ezt talán másként nem is lehet, hiszen az egy-két holdnyi terület kedvéért a Dunán át két-három

óraúnyira jönni nem érdemes, de nagyobb-birtokon már ott lehet egy kis gazdaságot rendezni, ez a dolog logicü menete, a nagyobb birtokosok ki is vették a magukét, hanem itt aztán — valljuk be az igazat, egy kis izgatás közbé jöttével is — a kisbirtokosok egy nagy része zugalódni kezdett a dolog mikéntje felett, azt mondták, hogy ime a nagybirtokosok elfoglalták a szép kemény erdőt, követeljük rajtuk a fa árát! S van-e ember, akit, ha pénzzel biztatnak, hogy nyerevénykednek? sőt még arra is rájöttek, hogy azok a távolabbi birtokok jobbak, ninesenek annyira kitéve az árvezeknek, erre ismét egy kis biztatás következében azon eszme is felmerült, hogy klasszifikálni kell a földeket 1000 □²-től 2000 □²-ig, egy jeles ügyvéd megbiztatta, ki a végrehajtás módosíttassa. A per foly, de a végrehajtás is foly. A ki még eddig megkapta birtokát, valamennyi örvend és nem hogy faárát követeltelne valakin, hanem a maga tagján lévő fát sem bírja hova tenni, s örülne, hogyha valaki kiirtaná; ha pedig a klasszifikációt megnyerne az ügyvéd, aligha könybe nem labbadna a védelezk szemé, ha a most már meglévő közeli birtok részeit eddigi tolnák 2-3 óra járásnyira az első klasszissanak hirdett területre, holdanként pár száz □²-tel megesonkítva. Sőt még a legnagyobb kalamitás az lenne, ha sikerülne a felosztást megállítani vagy felüggeszteni, a vadon továbbra is maradna vadonnak, s aki alig várja hogy birtokát használhassa várhatna még néhány esztendőig. En szentül hiszem, hogy aki már megkapta részét egysé adna többé senki fiának felhatalmazást arra hogy bontsa fel az osztályt, a birtokost helyezze birtokán kívül, így van vele mind az aki időnként birtokához jut, s az 1200 vagy hány felhatalmazó eszközök mint a köd. Csakánny, fejszét és ekét a szigetnek nem pürt, a pör nem nekünk terem!

Et nunc venio ad fortissimum! ez a töltés kérdése. Ha a kérdés így állítatik fel, hogy kívánjuk e hogy a sziget ármentes legyen? mindenki jó lélekkel igenel s zavaz. Sőt bizony tudom, hogy kis és nagybirtokos ezt határozottan óhajja. Hanem hogyha a kérdés így vetődik fel: „Kívánjuk e hogy a sziget ármentesítessék egy millió és kétszáz ezer forint felül tő költséggel, mely három négy év alatt fizetnének le?” már erre nem mond minden birtokos, mert ez lehetetlen. Hátha még azt is hozzá vesszük, hogy az egész terv a kisbirtokosság megkérdezése nélkül gyártott, s keresztülvittel tanácsossággal pénztárnokszágtal, ismeretlen vagy népszerűtlen egynek bíztattak meg, s a kis birtokosság majd minden beleszólásból ki van zárva, pedig az erősebben érzi a fizetés terhét mint a gazdagabb nagybirtokosok már itt aztán kész a harc és háboru sőt kész a veszedelem.

A szigetet igenis ármentesíteni kell, hanem nézzük meg a tervet itthon és ne Pécsen, mert akár a budai vár kapura akár a pécsi megyeház kapujára szegezik, nem fogja megzúzni egy birtokos se ott. Azután azt is kérdezzük az egyszeri országgyűlési képviselővel hogy nem lehetne e olcsóbbért boldogulni? meg hogy nem lehetne e abból a nagyon is zsiros fizetéssel ellátott sine curas apparatusból valamit lehozni. Sőt azt kérdelem, nem kézzithetnők-e el magunk azt a töltést? Akkor aztán nem kerülne többé mint épen a mérnökök honoráriumába? Egy elői ártási árteret épen a Duna közt kínjai fallal körülvenni csak nem oly merész gondolat mint a belgiumi töltések, hol tengerfenékből van elhódítva a legjobb föld, de nem kivihetetlen; hanem mi csakugyan oly szegények vagyunk, hogy egyszerre kísérlet miatt egy milliót kidobni képesek nem vagyunk, kezdenék kevesebben, tölténék el p. u. azon lapályokat és fokokat melyeken a víz beszokott ömleni, ehhez nem kell millió ké-sőbb után mérnök ki mindenikre birtok aránylag a maga rátáját három négy télen át lenne töltésünk is és meg is maradna a zsebünkben az a millió, melyet így alkalmisint talian talicskások fognak meginni. A birtokosságot pedig a bele szóhatásból nem kell kizárni, mert annak a bőrére megy!

Van még ott égetőbb kérdés is, magában a szigeten az utak most is járhatlanok; hátha még a víz növekszik? egyes fokokban egy méter mélységű vizeken kell gázoltni, a télen sok birtok megközelíthetetlen lesz, pedig most kellenék erdőt tisztogatni fát szállítani stb. ezeket kell járhatóvá tenni, el-töltetni vagy áthidalni a többi jöhet egymás után, de ez halaszthatatlan, ezt csinálják az illetők ma és holnap. Hic Ródus, hic salta!

Egy kisbirtokos.

Egy becsületes állampolgár közönséges napjának hűségese leírása.

— A Budapesti Napilap után. —

Reggel felkelsz, behozzá egy krajczáros stempivel megadóztatott lapot a „Neue freie Presse”-t (magyar ember levén, persze ebből olvasod ki mi történt Budapesten.)

Ha a világ eseményeiről értesültél s megbotránkozál a tervbe vett adóemelésen, miket a Presse kilátásba hoz, inasod, a kitől pontosan fizeted a luxus-adót, pontosan behozza a kvédát, melynek fontjától nem tudom hány krajczár behozatall vámmal vagy megterhelve; ezek után befogadod lovaiddat, melyektől megfizetted a a községi illetményeket a kocsiba, melynek rugonyosságáért évi adódat leróttad,

és egy sétakocsizást teszesz kegyetlenül megadóztatott birtokodon.

Délben visszatérsz falusi lakódba, melytől a házadót el nem mulasztottál kiegyenlíteni, s leülsz étkezni családod tagjaival, kiknek személyadójával szinte nem vagy hátrálékban.

A megadóztatott ételeket és italokat józitten költöd el, s vendégeddel a tisztelendő urral, kinek pontosan fizeted a pap-bért, diszkurzust folytatasz a szesz és cizkoradóról.

Lábaid előtt kedvezez kutyád sompolyog az elmaradhatlan pléh éremmel nyakán, mely bizonyítja, hogy ötförintnyi adót ő érte is befizetted az adóhivatalba.

Azután rágyújtasz dohányodra, melytől magad természetétl kertetben, rénség s adót fizetve minden négyeszőgöl után, s hogy az ebéd meg ne ártsion, megadózott puskádat válladra vetve, a saját megadózott földjeiden kibérelt vadászterülete megérsz, míg ebbe is bele nem fárdva, előbb a dülő uton, melynek fenntartására községi pótlékkal adózol, azután az osztag-uton keresztül, melytől fizetted a közmunkaválságot, visszatérsz, s miután teljesen ki vagy merülve és az idő is már későre jár, álomra hajtod fejedet, melytől lefizetted a 8 forint fejadót, és azon sóhajással hogy „extra Hungariam non est vita” álomba merülsz.

Nagy szerencséd, ha számokkal nem álmodol!

Mert ellenkező esetben felteszed őket a lutribá s álmodtól is adózol a magus államnak.

A „B. N.” ugy látszik már megelégette egy napra, de gondoskodott arról a honboldogtató (?) kormány, hogy egy kis változatosság is álljon be. — Így például rosz, esős, ködös idő van, kezdedbe veszed unalmadban a bélyegadóval megdrágított napárt megnézendő a hold változásaiból van-e kilátás derültebb napokra, a tisztelendő úr és a közjegyző előljátogatóba előkerül a megstemplizett 32 leveles biblia egy kis praeferancera, rövidke levén a napok a sötétséget eloszlatja a megadóztatott petroleum által táplált új találmány lámpa, mely találmány után a szabadalmi adót az illető már megfizette ugyan, de rajtad megvenni igyekedsz.

Bekopogtat a levélhordó hoz egy express táviratot is, mely távolabb águ uradbiatyd halálát tudatja veled, őszintén érzett könnyeket hullatsz, adóul áldott emlékének, másnap befogatsz és elmegy temetésére a közel városba, melynek sorompójánál szedik a kövezet vámot, a mely adóért eszerében a kövezet kirázza félig lelketed porthivélyéből míg szállásodra érsz, no de mindez semmi keresztülhatolsz sok apró és nagyobb adóztataton, de vigasztal az örökség, mert hát végrendeletben te reád kíválón emlékeztet meg jó rokonod és miután temérdek kis és nagy bélyeget elfogyasztottál — ah pardon ettől ugyan étvágyod megromlanik, akartam imi elragasztottál — végre jön a 10%-os fizetési meghagyás, fizetsz pedig az örökölt 25,000 forint után 2500 forint illetéket 30 nap alatt különbeni végrehajtás alatt még mel-előtt egy krajczárt kezdhez nyertél volna az örökségből, melyhez csak egy juthatsz évek múlva, ha még néhány száz vagy ezer forint bélyeg, per és végrehajtási költséget előlegeztél. — Azután szerencséről szólhatz még, ha másnak öröksége után, másnak bélyegesonkítása után nem te reád vetették ki az illetéket, mert ki tehet arról, hogy arra szeretik kívetni az ily fizetéseket, a ki jobban teheti és a ki mint jó fizető ismerve van.

Mert bizony a száz milliót meghaladja már hozzávetőleges számítással azon összeg, mely tíz év alatt bélyeg és illetékekben törvényellenesen lett kivette és beszvedve!

Ne folytassuk tovább, mert megromlik egészséged és miután most már a halál sem jár ingyenben, több lezármozó örökösödést kényseritend, hogy időnek előtte kell örökségüket a finanszóló kiváltani. Ennyire jutottunk.

Megeyi rendkívüli közgyűlés.

— Deczember 10. —

E rendkívüli közgyűlés összehívását a gyámsági és gondnokági ügyek rendezése tárgyában érkezett belügyminiszteri leiratok tették szükségessé.

A jelen voltak: tisztviselők és biztagok száma negyven körül volt.

A gyűlésen főispán ur elnököl, ki is azt megnyitván kérdést intéz a közgyűlés tagjaihoz a január hó 3-án tartandó tisztújítás hol leendő megtartása iránt. A tisztújítás színhelyétől a megyeház nagy terme lett elfogadva. Ezután könyilatkozatja főispán ur, hogy azok, kik valamely állomásra jelöltetni kívánják magukat — e hó 28-ik jelentkezzenek nála, valamint az is, hogy a szolgabíró segédeket ezentül 5 nevezik ki a törvényben nyert jogánál fogva.

Olvastatik a belügyminiszter leirata, melyben az a járási szolgabírák részére a hagyatéki tárgyalások után a megye közönsége által megállapított illetékeket lejjebb szállítani kívánja.

Goócs meghagyani kívánja a megállapított illetékeket, mint olyanokat, melyek már amúgy is eléggé mérsékeltek.

Vajda János ezen illetékek helyett a mértföld pénzeket javasolja.

Szily eleget akar tenni a ministeri rendeletek, vagyis lejjebb szállítani az illetékeket és pedig: a 200 fton alol lévő hagyatékok ingyen tárgyalandók a 200—1500 ftos hagyatékok után 4 ft az 1500 fton túl lévő hagyatékok után 6 ft. volna megállapítandó. (Elfogadtatott.) Követke-

zik a másik leirat, melyben a belügyminiszter kereken kijelenti, hogy az új gyám-törvény folytán szükségessé vált s a megye közönsége részéről megállapított árvezéki szervezést, az az a tisztviselői számának szaporítását nem hisztja helyben, mert „megyénknek más megyékhez képest elég tisztviselője van.”

Szily időványozza, hogy újabb felirathat ismételve fejezze ki a megye közönsége, hogy egy ellenőre és egy al-ügyészre valamint 3 írnokra okvetlenül szükség van az új árvezéki szervezet, melynek munkaköre az új törvény folytán tetemesen nagyobodik.

Frank főjegyző a felirathat még egy árvezéki aljegyzői állás szervezésének szükségét is utolag hangsúlyozni kívánja, mert a két árvezéki íllnök már eddigéig is csak alig győzte a teendőket. (Elfogadtatott.) Főispán a felirathat azon figyelmzettetést is bevenni kívánja, mely szerint ha a ministerium utolag megtagadja jóváhagyását a megyének ezen mérsékeltebb igényű szervezési javaslatától, hogy akkor „még roszabbul leszünk mint eddig.” (Elfogadtatott) Ezzel a gyűlés véget ért.

A közigazgatási bizottságból.

A pécsvárosi közig. bizottságnak e hó 13-án tartott rendes havi ülésén polgármester bejelenti, hogy a vagyonbizottság deczember kezdeté óta több rendbeli betörésses tolvajság által veszélyeztetve lévén, a tanács igénybe vette az éjjeli őrtaratókra a katonaság segélyét. — Erősen, és úgy látszik alaposan panaszkol ezen jelents ama vétkes hanyagságot, melylyel a toloncozás ügye a megyénk találkozik. — A nyomor és munkahiány ezen idejében az éhes falusi proletárság seregenként tödül a városba, honnan alig toloncoztatik ki miután a szomszéd községek előjárói nemcsak kötelezségeiket nem teszik, hanem sokszor a tolonczok átvételét is gorombán megtagadják. — csakhamar ismét visszazönlök s volt nem egy eset reá, hogy a toloncz hamarabb érkezett vissza Pécsre, mint az őt kikísérő rendőri közeg. Leginkább terheli a vád a pécsi járás községeit és annak szolgabíráját, ki ha erélyesen és kötelezsége szerint rendelkeznek, a bajnak csakhamar elejét lehetne venni, noha a mi bőles (?) kormányunk még arról sem intézkedett, hogy a tolonczok élelmezése minő alaplól történjék! — a miért is a mi emberséges falusi előjáróink az éhes tolonczokat szabadon eresztik, hogy koldulással az éhhaláltól meneküljenek.

Érdekes eszmecsere adott alkalmat a helybeli „Miasszonyunkról” nevezett női zárdában elhelyezett elemi leánytanodának törvényes jellege, miután ezen tanodának igazgatósága a pécsvárosi községi iskolaszék felügyeleti jogát mint „felekezeti tanoda” el nem ismeri, noha pedig a felekezeti tanodák is az iskolai törvény szerint az iskolaszék felügyelete alá valók, — ha pedig ezen tanoda magán tanodának tekintetnek, akkor is a községi iskolaszék felügyelete alá tartozik. — Intézkedés történt, hogy ez ügy illetékes kezdeményezésével folyamathat tetessék, és ha szükséges a kormány által elődöntessék.

Az adófelügyelő jelentése szerint az erősen mozgásba tett adópréps jól működött, nemcsak a folyó évi adó nagyobb összege folyt be, mint múlt évben, de a korábbi hátrálékokból is bevezetes összeg jött be.

A közig. bizottsági választott tagok felének kisorsolása és az új választás megke-resteteni rendeltetett.

Budapest, 1877. decz. 11.

E hó 7-én tartotta meg a Budapesti alakult „Pécsi társaság” első társas estélyét, melyen a tudomány- és műegyetem olvasókör, az aradi család és a jogász segélyegylet is képviselve voltak, mi tanbizonyossága annak, miként a kör rövid fenállása óta is, a többi ifjusági kör becsülését nyerte meg.

Ez alkalommal lépett először nyilvánosság elé a kör kebelében alakult dalárda, melynek élénkelte dalait, a jelen-volt diszes vendégcsereg buzdító tppsal jutalmazta s egy pár dalát meg is újrászattta. A felköszöntések sorát Kovács Gyula a pécsi kör elnöke kezdte meg, éltetve a jelen volt vendégeket s megköszönve nekik a szives látogatást.

Ezután Kenedi Géza emelt poharat a hazáért s később a kör dalárdájának karmesterét Willmout Bódog urat éltette. Kiss József a török testvérekre és a pécsi tanári karra, Kallupka Béla Kossuth Lajosra és a kör dalárdájára, Barabás Béla az aradi család elnöke a kör jölétére, Heidecker Béla a pécsi társaság elnökére és végre Engel Zsigmond Várady Antalra emelték poharukat.

Az estély folyamában elhatározottat egy üdvözölő sürgöny elküldése Pécs város polgármestere részére, melyben a pécsi társaság üdvözlését küldi szülővárosának.

Megjegyzem még, miként a vig kedélyhangulat előidézésében nagy része volt Herczenberger István úrnak, ki művészi hegedűjátékával minden lelket felvillanyozott. K. J.

Apróság.

Hogy mi prokator nemzét vagyunk, legjobban bizonyítja az országgyűlés, ott minden szönyegre került tárgy mellett kell

egy nyakatekert védbeszédet tartani, még pedig akként, hogy míg a vilá kénytelen így fásúlhatni: „Bádog Isten! de megmagyaráztam.” — A többek között az epochális büntető codexen huzták most a honatyák a napi lenugot. Hogy milyen nagy mérvben jogtudósok, mutatja a halál büntetés fenntartása.

Mindég azon panaszkodunk, hogy kevesen vagyunk, hogy a magyar faj veszedébe van, mi nem követjük az okos állapotot, hanem azt megtagadva, kezét nyújtunk a sorsnak, hogy még jobban fogjuk, ösünk törvényvédelmével. — No ez már igazi muszka szövetség. — Hej! milyen világ is volt, a ki pár forintot lop, azt guillotinozzák, a ki milliókat lop, tömjénezik, a ki megöl egy embert, halálra ítélik, a ki egy nemzet gyilkosa, azt felemelik, így volt, s így lesz mindaddig, míg az igazság közöttünk mostoha gyermek.

Jelenben talán mindaz, a mi az embernek jólétet tudna teremteni, a társadalomnak mostoha gyermeke mind. A család érdek, a muló hiúság s ámitó látzat a legtöbbször megöli a leghasznosabb és legszentebb igazságot is. — Ez az oka aztán a czifra nyomorúságnak, szaporodnak a nagyszámos járdatapsók, az erkölcsi halottak. Minden nap egy újabb családost hoz reánk, kibén biztunk, az rútul rászédett, ki azt hívenk, hogy teljesen miénk, az hozzánk bútelén, de hát hogy is lehetne nagy embertől azt kívánni, hogy nagyot ne botoljék. Azt az egyet azonban még se hittem volna, hogy az alkotmány is mostoha gyermekünk, s azt is könnyen az ajtón kívül dobjuk s a rongyos provisoriumot öleljük keblünkre.

Nálunk minden meglehet, megalkuszunk a lelkiismerettel, beleszélük az aggodó elmét, vagy finom champagnerrel, vagy czifra kézeszettel, vagy türes titulusal s aztán szépen uszunk a veszedelmes áradattal. — Egyszer él az ember, hát csak mohón szívjuk a gyönyörkábító léget, balga ki ezt a nyúlárka életet is kizöldemmel tölti. Ilyen erkölcsi fogalmak foglalkoznak el sokak szívét, hej! pedig ez a fogalom a népek és nemzetek búcsuzatája.

De hiszünk hazánk jó szerencséjébe, hogy a Tisza árveje, ha még úgy dühöng is, ha minden gátot áttörve, minden akadályt szétzúzva, féket vesztve rohan is síkon, halmon, völgyön, erdőn keresztül, de a Sion hegyét, a törvény, alkotmány, hazaszeretet hegyét elönteni nem bírja. — Ha van sok puja öre a magyar folyónak, mely Magyarországon ered s ha nem vigyáznak jól s nem veszik észre, hogy nem a Tisza akar Magyarországon meghalni, de azt akarja, hogy ő bele fuljon az ország, majd azokat a puja öröket éberebb örökkel váltjuk fel.

Éber, vigyázó örök, kiknek keblét honszeretet, szívét becsületesség tölti be, nagy áldásai a hazának. Szegény török testvéreinknek is az a megölő betűjük, hogy az örölköz nem éberek s nem eléggé vigyázók. — Tanuljunk mi másról, itt a példa, hogy egy nemzet mire jut, ha nem gondoskodik jó eleve kipróbált egyénekéről, kiknek jellemén minden sziveskedés, erős legeztesítés, esábitás megtörök, mint a tenger hulláma a szikla oldalán. Mi nyugton lehetünk, hiszen jól megy minden, csak egy dologban van a hiba, hogy semmi sem megy jól.

Dehogy is lehetne jól, mikor mindég a szomszédba kell kaesingatni. El kell lesni, hogy az osztrák sógor mit csinál, mit gondol, aztán nekünk is azt kell művelni, hogy a szép békesség meg ne zavartassék. Loyalisnak, humanusnak, bőkezűnek kell lenni, hiszen csak ez illik hozzánk magyarokhoz. Nem szabad szögbe huzónak lenni, sem pedig szörszál hasogatónak, nem illik saját érdekünket olyan nagyon erőre tolni, az csunya volna, az ősi szép virtus bemázolása.

Ez a szép logica segített minket oda, hogy most már a provisoriumtól se félünk, az a mit a multban minden becsületes ember megunt, most már olyan megszokott valami. A multban nem kapott a provisorium hivatalnokokat no most ne rettegjen, hivatalnok lesz, csak hivatalt állítson, mert oh! sajnos de való, hogy a proletárok száma nálunk a lefolyt 10 év alatt óriás emelkedést mutat.

Hogy milyen az a proletár népség, röviden előadom. Gusztai ur pesti jogász lett, a papa becsületesen ellátta pénzzel, hat évig volt már ott s még mindig első éves jogászsi hivatalban élt. A papa elhalt, a maradt 10 ezer forint egy évi fényes ragyogó életet nyújtott. Mikor az utolsó forintra jutott s a hitelförvése mindenfélét berekedt, mikor a fogásokat, butort, ruhát mind kézkapkodták, mikor a lakásból kikergették s a szabadon érezte magát Gusztai ur felsohajtott: Hála isten! most már nincs semmim, szabadon élhetek. — Ez a proletár.

Hej! de el is lehet az embernek magát busulni mikor mindég a teher nő s az áldás fogyatkozik. Még azonban mi nem juttunk el az utolsó pontra, még nálunk vannak munkás, dolgos emberek. Miből lehet megítélni, hogy a nemzet mikor jut el a reménytelenség fokához? Egy történettel felelek a kérdésre. — Egy király sok adót vetett a népre, az adószedők mondták neki, hogy a nép zúgolódik.

Ah akkor jól van, tehát emeljük felebb. Az adószedők megjöve azt mondták, hogy a nép fellázadni akar. Ah akkor jól van, tehát emeljük felebb az adót. Az adószedők megjöve így szóltak: a nép szomorú bús, lehorgasztott fejű jár. Ah akkor jól van, emeljük felebb az adót. — Az adószedők ismét vissza jöttek, így szóltak: Uram király! esoda történt a nép vig, örvend, tánczol, a mulató helyek tömve vannak, a pénzt szórja, esztét veszte jól-létében. Ah az már baj, most már szállítsuk lejjebb az adót.

Várjunk mi is, majd eljő a határ e földön nincs semmi állandó. Zúgolódjunk, kiabáljunk, busuljunk, majd aztán elkövetkezik az öröm napja, hej! de nagyon keserű lesz az az öröm, mert:

Lefelől folyik a Tisza
Nem is tér az többé vissza.

Lajos.

Legujabb.

Egy tegnap (péntek) délután Pécsre érkezett távirat szerint Szebia megjelent a háborút a portának. A görögök hadizene csak napok kérdése. (Tehát a rabló bandák megindulnak minden oldalról a török ellen és mi mindezt nézzük tétlenül, noha — mint Andrassy mondá — sohasem voltunk ilyen kedvező katonai viszonyok közt, mint most.)

Külömfélék.

Kossuth Lajos a tél idejére egészségi szempontból fához készült menni Cse-nába. Miután sokat olvas szeme meggyengült, mihez az is hozzájárult, hogy természetudományi foglalkozásaiban a nagyító üveget is sokszor használja. Tanácsolták neki a Brázy féle sóborszesz használatát, s most maga Kossuth írja Brázy-nak, hogy borszeszének használatával szeme meggyógyult és annyira megerősödött, hogy jó világitás mellett szeméveg nélkül is olvashat, bár szemét nem kíméli s 75. éve dacára nem tud lemondani azon szokásról, hogy gyertyavilág mellett rendszeresen éjfélig is olvas.

A pécsi ügyvédi kamara mult heti választmányi ülésében felterjesztést határozott az igazságügyminiszterhez a helybeli kir. tszéknél üresedésben lévő bírói állás azonnali betöltése végett, a mi annál sürgetőbb, mert az ezer és ezernyi hátraleltek mellett most Bodó István kir. tszéki bíró új beadta lemondását, tehát még egy állomás jön üresedésbe.

A pécsi ügyvédi kamara választmányának és tisztelőinek restauratója holnap fog megtartani, ha ugyan elegendő számu szavazat fog beadatni. Mint értesítettük, egy leginkább a fiatalabb nemzedékből álló magán értekezlet, mely azonban csak 12—15 résztvevőből állott, kelszített egy választási jegyzéket, minek el-lensulyozására egy esztörtökön tartott nagyobb értekezlet más jegyzéket állított fel, mely talán az ügyvédi kar igényeinek jobban fog megfelelni.

A pécsi jótékony nőegylet karácsony-fájára adakoztak. Báró Bészánno 20 frtot Mendlik Agoston apát-plébános 5 frt. Szontag Hermin 2 frt. Blauborn Teréz 2 frt. Pintér Matild 2 frt. Viertel Emilia 1 frt. Schapringer M. 1 frt. Cseh Anna 100 liter búzát, Erreth Teréz 1 darab barchent, Krausz Rozália 1 darab barehent, Alt és Böhm 12 pár gyermek cipőt, Weber Anna 6 pár harisnyát, Légszesz gyár 600 font coakszt Krasznai Mária 2 frtot, N. N. 60 krt. Erreth Emilia pénztárnok.

Egy új operette, még pedig pécsi termék. Címe: „A jokey”; írta egy egyelőre ismeretlen maradni akaró helybeli állami tisztviselő. A librettohoz a zenét a pécsi városi zenekar széptelhetőségű vezénylő karmestere Jaksch Ferencz írta. Ezen operette a farsangi ivadban szüre hozza a sziniszagató ur.

Egy Bauer Lajos nevű rőfös kereskedőnás mult szombaton „Balokány” tó körül egy fára felkötötte magát. Az öngyilkos alig 16 éves volt. Neveléshány s erkölcsi romlottságból eredt több rendbeli ballépésének tudata nyomta a lelkét s indította az öngyilkosságra. Az emberiség nem sokat vesztett vele!

Ki látta? Azt halljuk többektől, hogy mult péntektől szombatra virradó éjféli (1 óraker) egy ritka természeti tü-nemény volt látható városunkban. Az ég ugyanis vagy két-három másodpercze ki-vörösödött, miáltal nyugatról délre egy gyönyörű meteor esett le. Szemtanúk mondják, hogy e meteor a vashámor körül es-hetett le.

Vasuti tanfolyam. A budapesti kereskedelmi akadémián eddig fenállott és a m. kir. közlekedési miniszterium által továbbra is állami segélyben részesülő 1877/78-iki vasuti tanfolyam december hó 17-én nyitattik meg, melyhez a beiratások 10-én kezdődtek. Figyelmeztetjük a hazai if-juságot a kínálózó alkalomra, a midőn rövid 5 hó alatt az előadott szakismeretek elsajátításával oly pályára tehetnek szert, mely a jövő iránt igen szép kilátást nyujt.

Nem rossz. Egy budai külvárosi kurta koresmába bemegy egy vendég s kérdi az elébe jövő koresmárostól: „Van e leveze?” „Nincsen!” — „Gulyás húsa?” — „Az sincsen!” — „Mi az ördög van hát a háznál?” — „Kérdé bosszankodva a vendég. „Adóvégrehajtó kérem alásan!” volt az értelmes felelet.

Járda foglalás. A siklósi utcai egyik ház kapuja mellett néhány nap óta egy a halált és nyomort jelképező színekben kirívó ugynevezett faköpenyeg diszte-lenkedik közbotrányra, elfoglalván a járdát

annyra, hogy a közönség kénytelen arról a kossitra letérni. Eltekintve a botrányos színektől az ily járda foglalásokat semmi szín alatt sem illik megengedni senki vé-ért, ha az illető becses személyét őriz-tetni akarja tegye faköpenyegét tartal-málva együtt kapuja alá és ne alkalmatlan-kodjék a közönségnak. Vegye tudomásul a kapitányság és csináljon rendet.

Hirtelapok mint a babona terjesztői. Legújabban egycímely hazai hirtelap olyan közleményeket esztetett világga, melyek teljesen ellenkeznek a hirtelap hivatásával, mely nem más, mint felvilágosítani, oktatni és mindig igazat szólni. Nem régen sorra járta a hazai lapokat az újdonsági phantazia egyik vadhajtasaként tekinthető azon közlemény, mely szerint legutóbb meghalt Károlyi grófnak évekkal ezelőtt egy cigányasszony megjósolta, hogy a „dús gazdag gróf éhen fog halni.” Es csakugyan írták a lapok — a cigányú jósolata beteljesült; a gróf ur tudvalevőleg nyelv-rákban szenvedett, mely baja utóbb oly vesélyessé lett, hogy már enni sem tudott. Ehen halt tehát. Ilyen „csakugyan beteljesedett cigányjósolat” ugyancsak nem régen grf. Batthyányi Lajosról s többekről jött forgalomba. III. Napoleon halálakor telek voltak az ilyen cigányjósolatokkal, melyek a szerencsétlen emlékki császár életének egyik másik nevezetes tényével hoztattk összefüggésbe. Alig hisszük, hogy aze-miellettek közül csak egy is jóslattartott volna magának — hozzá még valami vén cigányasszonnyal. Kiváncsiak vagyunk, ha a már-már hadokli szent atya: IX. Pius maholnap elhagyja ezen árnyékvilágot, hány féle cigányjósolatot fűz majd egyik-másik lap nevéhez.

A török sebesültek részire ft. Aiföldi Sándor korsi lelkész ur beüldi szerkesztésüknél Koris községe gyűjtéséből befolyt 12 frt 14 krt és 1750 gramn tőpust, melyet az iskolások készítették, azon óhajással, hogy a mily testvéries érzéssel küldik, op oly szivesen fogadtassék és a sebesültek mielőbb gyógyulást nyerjenek.

Nincvich György nyug. hon-völ főhadnagy pécsi lakos 1500 gramn tőpust adott át hason czelra. — Ezen emberbaráti adományokat azonnal a budapesti török főkonsulatus-hoz juttatjuk és fogadják az illetők meleg köszö-netünket az emberiség nevében.

Az öreg Garibaldi ismét megszólalt. Az olasz képviselőház tudvalevőleg eltörölte a halálbüntetést a büntető-törvényjavaslat tárgyalásakor, mely alkalmat Garibaldi a következő levél megírására használta fel: Mancini igazságügyminiszternek Rómában. Önnek a jogkolosusának csak azt kívánom, hogy a bakó eltörölése után törölje el a háború mérszárskéit. Családom hajlan-dóssággal emlékezik önre. — G. Garibaldi.

Egy szörnyeteg férj idegrázó bűnös esekelménye felett hozott ítéletet nemrégiben Baltimore egyik törvényeszeke. Fialat ember volt, még első éves házasa, megölte ifju feleségét, és felboncolva holttestét, a hármas gyermekeket a fejlődésnek már jól előrehaladt stádiumában semesítette meg. Nejevel mindig jól élt s tanuk állítása szerint igen szerették egymást, ugy mondták. Borzalmas tetterre az vitte, hogy egy kuruzslónk előre megmonhita neki, hogy felesége hármásokat fog szülni, s az akarta megakadályozni.

Török logika. Egy török lap sike-ritlen parodizálja az orosz főhadiszállás hivatalos hadi bulletinjeit. Elmondja ugyan-is a következő csinos mesét: Két kozák beállit egy napon a menyország kapujá-hoz és bebocsáttatásért könyörög. Kik vagytok és honnét jöttök? kérdezi a kapu-öre: szt. Péter. — Kozákok vagyunk — kik az aug. 13-ki csatában elestünk. — Az hazugság — dörögte rájuk a szent ka-pus — mert aug. 13-ki csatáról szólt hi-vatalos bulletin csak egy elesett kozákok-nak, kik ily módon nem is jutottak be a menyországba. — Ez az élcz különben benne volt már a Kikerikiben is.

Szinészet.

Tegnapelőtt kedvelt tenorénekesünk : Balog Árpád jutalomjátéka volt. A ház majdnem zúfolásig telt meg, mi határo-zottan annak jeléül tekinthető, hogy közönségünk nemcsak szóval, hanem tettel is elismeréssel adózik annak — ki meg-érdemli. És Balogh meg is érdemelte azt. A darabot (a falu első legénye) bár ma-gában véve nem sokat ér, — szabatosan adták elő. Balogh, a Gerőfy pár és Szom-bathy sírú tapsokat arattak.

Jövő esztörtökön Gerőfyne asszony jutalomjátéka lesz. Többet nem mondunk, mert fölöslegesnek tartjuk a reclamat a pécsi közönséggel szemben, mely tudvalevő-leg a jutalmazandó művésznőt a társulat éltető lelkének tekintti.

Gerőfi igazgató ur legközelebb ismét több új darabbal fogja a színházlátogató közönséget meglepni, melyek közül felem-lítjük Schweitzer kintnő vigjátékát a „Jár-jvány,” továbbá a „Nagyon szép asszony,” „Melusina,” „Kisasszony feleségem” című darabokat. Ezen elősorolt darabok még a jelenlegi bérlet folyamában kerülnek színre.

I R O D A L O M.

A „Lányok Lapja” című folyóirat 22. füzeté, a következő tartalommal jelent meg: 1. A kosar. Számú Csengey Gusztávtól. 2. Őszi virág költemény Paskuj Lajostól. — 3. Ut-széli történet. Rajz írta: B. Büttner Lina. — 4. Találmányok, felfedezések. — 5. A király viz. Köl-temény Városy Mihálytól. — 6. A kandalló mel-lett. Csevegés egyről-másról Laczházytól. — 7. Noványtani apróságok R. K.-tól. — 8. Jegyzete

a gazdasszonyok és háztartás köréből. Megjelen havonként kétszer harmadik ivon, diszes szalon kiállításban. Előfizetési ára negyedévre 1 ft. Szar-kesztő és kiadja: Dolnay Gyula Budapest osz utza 15. — Teljes számu példányok kaphatók.

Uj zeneművek. Táborosky és Parsch nemzeti zeneműkoreskedésében Budape-sten megjelent: Bieber F. 5 uj magyar népdal. 1. Hej gazda uram adja ki a bértem. Hogyha ne-kem száz forintom volna. Szép Juliskám. 2. Tizen-kettő, tizenhárom, tizennygy. 3. Szomorúan zúg-bug a szél. 4. Nekem olyan asszony kell. 5. Há-mat rikantott mir a rigó. Ének hangra zongora kísérettel vagy zongorára külön 60 kr.

A „Vasárnapi Ujság” decz. 9-iki száma következő tartalommal jelent meg: „Két veterán” [Kovacs Pal és Barabás Miklós arcz-kepevel] — „Hadd jöjjen h” [Költemény Illyés Báltól]. — „A mi temetőnkön.” [Költemény Ja-kab Ödöntől]. — „Egy lán története” Hugo Vik-tor könyvéből [képpel]. — „A szerály erekelei.” — „A trin dal as falt-” [Sáni Lajostól]. — „Sar-vadae Hector la'andos vandorlása a naprendszeren át.” Verne regénye [1 képpel]. — „A kaukázusi kozákok és tatárok” [14 képpel]. — „Török haro-sok imaja a csata előtt” [képpel]. — „Károlokot egy hétről” Tirs Kálmántól. — Irodalom és mű-vezet, közintézetek stb. rendes hetirovatok. A „Vasárnapi ujság” előfizetési ára negyedévre 2 frt. a „A politikai újdonságok”-kal együtt 3 frt.

A „Földmivélesési érdekeink” f. é. 50-ik számanak tartalma: Rtmvélésünk érdekeben [Deutsch Lajos] — A karinthiai lötenyesztés [Dr. Roditzky J.] — Magnomesitási törekvéses Ang-liában. — Egy új tengeri morzólo, 4 ábrával. — Időjárast mutató tájelzők. — Szakoglyotek mű-ködede. — A marhavész kiterjedését nyagító hir-lapi körlesek. — Miniczok vásárlása a kormány által. — Az amerikai gabonák versenye. — A kazánkó elharitása. — A seprónék a borhordókbeli eltolvitása. — Nádasok alakítása. — Szőlök utó-érése. — Gőzarárbéj. — Tragyázó szekér. — sat. rendes rovatok. Szerkesztő: Málly Izidor. Előfize-tési díja egy évre 6 frt. — A „Falusi Gazdálk” egy-ütt 8 frt. mely Legrády testvérekhez [Buda-pest V. nador utca 6.] küldendő.

Az „Öszehasonlító irodalom törté-nelmi lapok” 18. számanak tartalma: Wernekke: Dörfgeschichten der portudies. Litt. [Julis Diniz] — M. Von d. Vergnügen sat. [Nach dem magyar. der Prof. Brassai.] — Wessely. Das Wesen u. die Bedeutung der Lyrik. — Rövid irodalmi szemle. — Symmika. — T. C. Jenciesi de Barone Giu-seppe Eötvös. — Büttler. Hungarian Folkongs. — Magyar Volkslieder. — Volkslieder der transylv. Zigeuner. Correspon. olance. Szerkesztők és kiad-jak Dr. Brassai Samuel és Dr. Meltz Hungó Ko-lozsvart. Megjelen minden másod heten. Ára egy évre 6 frt.

Csak többen volnánk. Beszélgetések a jó magyar nép számára, az országos kisdolódó egyesület megbizásából írta P. Szatmáry Károly. Ezen füzetke 10,000 példányban ingyen osztatik szét mint a nevezett egyesület kiadványa és czelja a kisdolódás erkölcsi és nemzetgazdasági fontos-ságot feltüntetni és ismertetni.

A Franklin-társulat kiadá-sában megjelent „Olesó könyvtár”-ból az előbbiek melto folytatásul néhány füzetet vetünk, ezek is tanusitanak a vállalat szerkesztésében nyilat-kozó jó izlésnek és elvszerű eljárásnak. Az új fü-zetek tartalma: 41. füzet. „Farrandi kalandok” [Beszély Kovacs Páltól. [20 kr.] ez tulajdonképe két összefüggő beszély: Vízkereszt és Hushagyó az éppen most jubilált író ezen legjobb műve méltó volt a felelevenítésre. 42. füzet: Csokomai „Lil-la-ja szerelmi dalok [30 kr.] — 43. füzet. M e-rimér Prosper „Carmen”-je novella. [20 kr.] 44. füzet Nagy Ignác „Tisztujtítás” című egykor akademiál jutalmat nyert vigjátéka [40 kr.] 46. füzet. Rajzok a francia politikai élet-ből, angolból fordítva jó válogatott rajzok és be-zelezés [60 kr.] 48. füzet. „II. Lajos és udvara” újabb történelmi nyomozások alapján készült történelmi rajz Fraknói Vilmostól [20 kr.] Ezen vál-lalat minden füzete külön is kapható.

A Franklin-társulat kiadásában megjelent és beküldötté hozánk: Orvosi jegyzőkönyvek, boncz-látleletek, figyelemmel a legújabb orvosrendőri és orvostörvényeszeki eljárásmodra írta Dr. Ruad Bernat somogy megyei járás orvos. [Ára 50 kr.] Ga-rabonczias diák, iskolás adomák, diákos ötle-tek Győrfy Ivántól. [1 frt 50 kr.] A közhasznú családi könyvtár 20-ik füzete, melynek tar-talma „Gyakorlati széptészet” az egészség és szép-ség természeteszerű ápolása Dr. Klenke után K. Beniczky Irma [40 kr.] A magyar nyomdás-zat történelmi fejlődése 1472—1872. írta Dr. Ballagi Aladar. [Ára 1 ft 40 kr.]

Tízötölti százközevny pályázatot nyitott if. gr. Nadasy Ferencz és 20 arany pályá-díjat töött ki. Cizme legyen: „a községi és gaz-dasági tüzoltas könyve” és a községi és gazda-ságok igényeinek feleljen meg leginkább a miert hat rendbeli pályázati feltételt szabott ki. A pályá munkák 1878. jan. 31. a „Hasonzsenvi Közlöny” szerkesztőségéhez [Budapest VIII. Üllői-ut 11.] küldendőek be.

Lampel Róbert [Vodianer F.] könyv-kereskedése [Budapest IV. váci utca 12.] leg-újabb könyvjegyzékét küldött be azall, hogy azt bárkinek kívánságára ingyen és bérmentve meg-küldi.

GABONA ÁRAK

a f. é. december hó 7. tartott hetivásáron.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
Búza 100 klg. ft.	11.00	10.50	10.00
Kétszeres „ „ „	9.40	9.00	—
Rozs „ „ „	8.00	7.80	—
Árpa „ „ „	7.50	7.00	—
Zab „ „ „	7.00	6.60	—
Kukoricza „ „ „	7.50	7.20	—
Hajdina 100 klg. ft.	—	—	—
Széna „ „ „	—	2.70	—
Szalma „ „ „	—	1.00	—

Nyílt tér*)

Üzlet-változtatás.

Van szerencsém a nagyérdemlt közönséggel ezennel tudatni, miszerint

férfitöltöny-üzletemet

nagyobbított választékkal felszerelve f. é. december elejétől fogva a Király-utca Reinfeld-féle ház-ba helyeztem át. A nagyérdemlt közön-ség kegyes figyelmébe magamat ajánlva, maradok mély tisztelettel

Grün Bernát, férfi-szabó.

A baranya megyei hadi-tyúk-igazgatósága hálás köszönetet fejezi ki Ngos és fit. Széifreisz István kanonok úrnak azon 10 frtért, melyet az egylet alapítókéjének növelésére kegyesen adomá-nyozni méltóztatott.

*Ezen rovat alatt megjelentekért nem vállal felelősséget a szerk.

NAGY FERENCZ
laptulajdonos.
HAKSCH EMIL KIS JÓZSEF
felelős szerkesztő. Szerkesztő társ.

Hirdetések.

Házeladás.

Pécsett a belvárosban, Plébánia utca 9. szám alatt fekvő ház szabad kézből eladó.

Pécsett, 1877. évi november 22-én. Az egyházmegyei alapítványokat kezelő bizottsági elnök. 305. (3—3)

Karácsoni és ujévi ajándokul

alkalmas mikroszkopok 15 krtól, opera-nézók 3 ftal, szemüvegek 50 krtól, orrszoptatók 80 krtól kezdve, kaphatók

Kripsz J. látszerésznel Pécsett.

325 (3—1)

10194 szám 1877. évi

Árlejtési hirdetmény.

Pécs szab. kir. város tanácsa részéről ezennel köz tudomásra hozatik, hogy a helybeli közevethet jövő 1878-ik évben szükségelt kömennyiségek előállítását zárt ajánlattal egybekötött nyilvános árlejtés útján kizdja:

- A szükségelt pedig következő:
  - I. A Colonai ut építéséhez: 600 kmtr. törtkö } körülbelül 1300 350 „ kavics } frt. értékkel.
  - II. A városi járdákhoz: 20,000 db. járdakö } körülbelül 350 folyó mtr. szegélykö } 500 forinttal
  - III. A városi közevethet és ut tartozáshoz: 1400 mtr. félközök } körülbelül 800 mtr. törkö } 10,000 forinttal 1600 kmtr. kavics }

Az árlejtés fentebb részletezett csoportban egyenként folyó évi december hó 12-én reggeli 10 óraker fog a gazdasági hivatalban, (városház II-ik emeleten) megtarttatni.

Felhivatnak ennél fogva a vállalkozni szándékozók, hogy erre vonatkozó zárt és megfelelő 10% bánatpénzzel ellátott ajánlatokat ajánlatokat az árlejtés napjának reggeli 10-ik órájáig, a polgármesteri hivatalban azon megjegyzéssel, hogy a vállalkozási feltételek és szerződési pontozatok ismeretesek — annál is inkább beadni elne mulasztják, miután a később beérkezett ajánlatok figyelembe nem fognak vétetni;

Felhivatnak továbbá a vállalkozni szándékozók, hogy fentebbi nyilvános árlejtésre megfelelő 10% bánatpénzzel ellátva megjelenni sziveskedjenek.

Vége megjegyzetjük, hogy az erre vonatkozó közelebbi feltételek és szerződési pontozatok az árlejtés napjáig a város-ház második emeletén lévő mérnöki hivatalban a hivatalos órákban bárki által betekinthezők.

Pécsett 1877. évi december 4-én tartott tanács ülésből. Pécs szab. kir. város tanácsa.

Alkalmas és olesó

karácsonyi és ujévi ajándékok!

Kovácsics József

óras czégnél, 323 (3—1) Pécsett, fő-utca, „Arany-Hajó” szálloda átellenében.

Midőn a nagyérdemlt közönségnek jelentem, hogy elhnyéti fiam, néhai Kovácsics József óra-raktárát épen azon karban és czég alatt mint eddig tovább vezetem, s nem mulasztatom el, eddigi becses pártfogásáért mély köszönetemet nyilvánítani, s azt utólag kérvén, üzletemet a t. cz. közönség figyelmébe ajánlani, egy-üttal ajánlom a nagyérdemlt közönségnek nagy mennyiségű, jól szabályozott ezüst és arany zsebóráimat, különféle alakú diszes faragványu inga, továbbá ébresztő, zenélő, olesó házióráimat, valamint minden e nembe vágó tárgyakat a legolesőbb gyári árákon és egy évi jótállás mellett.

Javitások még a legkezebbek is jótállás mellett eszközöltetnek. kiváló tisztelettel

Ózv. Kovácsics József

Schulhof Károly Robert

manchesteri lakos által feltalált
T. Dr. Pásztyk E. Pécs sz. kir. város fő-
orvosa, Dr. Hülling Miksa mint Baranya-
megyei tisztifőorvos és Dr. Bandler Ódon
közkereseti főorvos és igazgató urak által
megvizsgált, győrelmesen megkísérlett és
ajánlt

SOPIANA-SZÁJSZESZ

használati módja:
Vegyítsék 1/2 kávéskanálnyi szájszesz egy evőka-
nálnyi közönséges vízzel, ezzel öblítsék a száj-
nyílást 25-30 másodpercig, s ezután fogkefével tisztít-
sák a fogakat úgy külső mint belső felületén.
Hatása:
1. A Sopianá-szájszesz a száj- és a tüdőnek
[oldva avagy műfogak, dohányzás vagy barmi más
okból eredő] minden bízott nyomtatalmat eltávolítja.
2. Erősíti a petyhídt foghúst és az ingo fog-
kat, az utóbbiaknak visszaadja természetes fehér
színüket, megakadályozza a fogok kezdetleges, vadi a fog-
zománczatát és az orv. fogtáji elhajt.
3. A száj- és orrnyílás mindenféle súlyos [skor-
butikus] bántalmait gyógyítja, üdíti és pirostja a
foghúst és elzi a nyakhartyákat.
4. A már létező fogtáji elhajtást, ha a fájó
fog és szomszéd fog hirtelen parcesep, vízzel nem
elegyített szájszesszel megmedvesítetik.
5. Diphtheritis és más torokbajoknál igen sikeres
gargalizáló szer. 289/10 5.
Megrendelések elfogadtnak: Dr. Schul-
hof Adolf, orvos úrnál Pécsen.

Kőbányai korona sör

kitűnő minőségű egy pohár 8 kr.
DUICZ sörödjében.

Részségi rezgő öröklést épen
nyug. mint iszakkosságot gyógyít,
jótállás mellett, anélkül is hogy
a betegnek előleges tudomása volna Th.
Könitzky gyógyszer és gyógynövény
kereskedő Berlinben N. Bernauerstrasse
Nro 99. Találmányom sikeres voltának
hitelességeit ezekre menő bizonyítvá-
nyaim vannak. 317 (3-2)

Korcsmárosok és bortermelők

nyissátok fel szemeket!
Épen most jelent meg „A bor-sza-
bályozó”, a leghíbb és legmegbízhatóbb
tanácsadó a legbiztos és legjobb
bor-javító, nemestítő és szapo-
ritó eljárásról, mely által, ha a leg-
iszakosabb természetű bor már a hordóban
van, legalább is még kétszer annyi
bor, jelentékenyen jobb minő-
ségű, érkeik el. Leggyakorlatibb
utmutatás létezik, még fiatal borok ne-
mesítése és sz. peritására és csekély, roz-
sított órok javítására. Különösen
alkalmas a minőségét illető bor-
termékek alkalmával. Biztos és jó er-
edményért kezeség vállalatik. Száz
meg száz bizonyítvány fekszik előtűnk,
melyek mind erősítik hogy csak ez el-
járás az egyedüli legjobb, leggya-
korlatibb és leggyorsabb s vevőnk
közül igen sokan csak és könnynek kü-
szöbhetik mostani jövedelmüket és
gazdaságukat. Főbb munká
igen könnyen érhető stýlben van írva, s
azt minden laikus, sőt minden
gyermek is pontosan megértheti, egyb-
íránt készek vagyunk, még küzelebbi
felvilágosításokat is adni, díj nélkül
ha tisztelt vevőnk előtt valamely pont
homályosnak tűnnek föl. Ára 3 frt.
Megrendelések kéretnek utávért vagy az
összeg előzetes beklüggése mellett intéz-
teti, a követező ezim alá:
„A Borszabályozó“
kiadó hivatala WIEN, TABORSTRASSE,
HOTEL ZUM „SCHWARZEN ADLER.“
318 (6-2)

Tüzelőfának árleszállítása.

Allíroítottak tisztelettel jelentik, hogy száraz bükk-, gyertyán-, eser- és
hasábfából nagy készletet bírnak, minek folytán

ürméteriét 3 ft. 40 kkrét

faraktárunkban kapható. A fának házbaszállításáért ürméteriént 20 kr. számítottik.
A fa csakis azon helyre lesz lerakva, a hol a megrendelő utasítására a kocsik megáll.

apritott tűzifát eladunk

I. osztály (bükk, gyertyán, és eserfa) 50 kilogramm 55 kr.

II. oszt. (száraz, tölgy és vegyes hulladék) á klg. 38 kr.

Házbaszállítása minden 50 klg. 4 kr. kerül.

Bátorkodunk továbbá megjegyezni, hogy hasábfánk egy méter hosszú
darabokban készítettik, minek következtében három ürméter annyi fatömeget
tartalmaz, mint a régi 6 láb magasól.

Megrendeléseknél kérjük a fa árát előre beküldeni. A fizetéseket kérjük
gyári irodánkban (országt. 15. sz. a.) eszközölni.
308 (3-3) Engel Adolf és fia.

A háboru,

mely miatt a keletre szánt tetemes szállítmá-
nyoknak abban kellett maradniuk, arra készíti
STRAUSS A.
fehérnemű-kelegye-gyárát

Bécsben, Rothenthurmstrasse 21.

hogy összes megtartott kisebb és nagyobb áru-küldeményeit, u. m. ur-
és gyermek-fehérneműt, valamint vásznat, zsebkendőket, asztalneműt stb. a rop-
pant raktár gyors kitérésre végezt az itt jegyzett, igazán olcsó árakon adja.
— A nem tetsző kelmék készségel visszaesereltetnek, és kívánatra — bér-
mentesített visszaküldésnél — a pénz is számla szerint postautalvánnyal visz-
zatérítetik.

259 (24-2) 2 forint helyett csak 1 forint.

1 uri labraváló	előbb ft. 1.50	csak ft. —.75
1 shirting-uríng sima vagy redős mellel	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
1 angol trikót-mellény vagy nadrág, fehér és színes	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
6 elegans battistkendő színes mellel, beszegve	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
6 háromretű gallér, legújabb idom	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
1 schlingolt női ing a legobb schirtingből	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
1 elegans női labraváló szegély-diszítéssel	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
1 finom shirting el. j. korzet szegélyekkel legjobb minőség	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
6 finom vaszonkendő valódi vaszonról kezeskedünk	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
1 vaszon uri labraváló	„ ft. 2.—	csak ft. 1.—
1 horgolt finom korzet	„ ft. 3.—	csak ft. 1.50
1 fin. színes kreton-ing, szavatolt valódi sz	„ ft. 3.—	csak ft. 1.50
1 fehér ur-ing sima háromretű mellel	„ ft. 3.—	csak ft. 1.50
1 dusan diszített női-ing, legjobb minőség	„ ft. 3.—	csak ft. 1.50
1 legfin. himzett női labraváló, elegans munka	„ ft. 3.—	csak ft. 1.50
1 shirting női also s oknya, legjobb szabás	„ ft. 3.—	csak ft. 1.50
1 uri labraváló, valódi rumburgi vaszonból	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
1 angol oxford-ing, vagy francia ereton	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
1 legfin. himzett bali ing kezi himzés, legújabb szabás	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
6 par fin. angol kezelt, legújabb szabás	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
1 finoman kimzett női ing v. Angot dusan diszítve	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
1 elegans francia korzet dusan himzéssel	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
1 finom női alszoknya dusan diszítve	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
1 női labraváló himzett voltanttal	„ ft. 4.—	csak ft. 2.—
1 uri-ing, rumburgi vaszon valódi, sima vagy redős a legfin.	2.50, 3.50, 4.50, 5.50	4 ft.
1 uri-ing valódi rumburgi fantasie, himzeve a legfinomabb	3.50, 4.50, 5.50	5 ft.
1 uri-ing, fantasie-mell-clovel, chiffon	2	2.50 3 ft.
1 női labraváló a legfin. színből, sima és dusan diszítve	1	1.25 1.50 ft.
1 szoknya a legjobb zsinorbarkett sima és dusan diszítve	1	1.50 2 2.50 ft.
1 korzett a legjobb zsinorbarkett sima és dusan diszítve	1	1.25 1.50 2 ft.
1 uri-ing, vaszon-fantasie-mellel	1	2.50 3 ft.
1 női ing valódi vaszon, sima és fan. legfinomabb	1	1.50 2 2.50 3 ft.
1 chiffon vaszon-ing	1	2.50 3 ft.
1 női ing, valódi vaszon, himzeve a legfinomabb	1	2.50 3 3.50 4 ft.
1 női ing, valódi vaszon, kezi himzett	1	4 4.50 5 6 7 ft.
1 db 30 rőt zsinorbarkett, a legfinomabb	1	7.50 8 9 10 11 ft.
1 korzett himzett fodrokkal legfinomabb	1	2.50 3 3.50 4 ft.
6 db 1/2 színes lepedő varras nélkül	1	9 10 ft.
6 db 1/2 színes lepedő varras nélkül tiszta vaszon legfin.	13.50	14.50 16.50 ft.
1 asztalnemű 6 személyre, fehér és színes	3	3.50 4 4.50 5.50 ft.
1 asztalnemű 12 személyre, fehér és színes	8	8.50 10 11 12 14 ft.
1 db 30 rőt 1/2 színes hazivaszon	5	5.50 6.50 7.50 8 ft.
1 db 46 rőt 1/2 színes kraszvaszon	16	17 18 18.50 ft.
1 db 50 rőt 1/2 színes irlandi és hollandi v.	18	19 20 22 24 27 30 ft.
1 db 54 rőt 1/2 színes rumburgi vaszon	24	27 30 33 36 40 45 ft.
12 db töröruha eszivat és damasz	3	3.50 4 5 6 7 8 forint.

Ráadás: 1 damasz-asztalnemű 6 személyre vagy 24 darab zsebkendő
50 frtot tevő vásárlásoknál.
Levélbeli megrendelések az összeg beküldése vagy utávértel mellett pon-
tosan és gyorsan teljesítettek. — Árjegyzékek és kelegye-előirányzatok ingyen
megküldetnek.

Megrendelések az összeg beküldése vagy utá-
vét mellett e zím alatt kértnek:
Wäsche-Bräunstattung-Fabrik
von
A. Strauss,
Bécs, Rothenthurmstrasse 21. sz.

A keleti háboru

melynek folytán kivételünk keletre majdnem teljesen megszűnt, arra kényse-
rit, hogy

china-ezüstáru gyárunkat
abbahagyuk, s hogy a legdrágább chinaezüst áru álló gyártmányokból álló
roppant készletet tetemesen az előállításai áron alól árba bocsássuk. Kimerítő
árjegyzék kívánatra ingyen s bérmentve küldetik.

Leszállított árak.

azelőtt, most csak	azelőtt, most csak
6 drb kávéskalán ft 3.50	1 drb vajtartó ft 5.—
6 „ evőkanál „ 7.50	1 pár gyertyatartó „ 8.—
6 „ asztali kés „ 7.50	6 drb kóstortó „ 5.—
6 „ villa „ 7.50	6 „ cukorkorogó „ 2.50
1 „ levesmerítő kalán „ 5.—	6 „ csomagekés „ 6.—
1 „ tejmerítő kalán „ 3.50	6 „ villa „ 6.—
1 „ cukortartó lakattal ft 14	1 „ sórtartó „ 0.70

Legújabb s zárkészelekkel bíró ingomb-gámitura 1 fírt, parafadugó chinaezüst
fejjel és 40. kr. 1 drb dohány szelence 2 ft. Továbbá diszes tálcák, theakannák,
girandolok, cukorszóró, tojás szervice, fogpiszkáló tartó, olaj és ecetartó s még
számos más cikk bántalatos olcsó áron.

Különös figyelemre méltó.

6 drb. evőkanál	mind e 24drb összesen egy diszes tokban 24ft. helyett csak 10ft.
6 „ kés	Ugyanez británia ezüstből 24 drb tokkal csak 7 ft.
6 „ villa	Levélbeli megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen telcsit- tetnek.
6 „ kávéskalán	

268 (12-9) **PREIS E.** Bécs (Rothenthurmstrasse 29. sz. a.)

Karácsonyi és új évi ajándékokul
diszes kiállítású és olcsó imakönyveit ajánlja
Fesztl Károly,
könyvkötő (fő-utca casino-épületben)
Ugyanitt mindenemű könyvkötői díszmunkák is gyorsan, olcsón és
pontosan teljesítettek.

Karácsonyi és új évi ajándékokul
Kepes Kálmán
divatáru-osarnoka
Pécsen, főpiacz, a „Nádor“ szálloda mellett,
ajánlja mindenemű s minden idényre való legújabb színezett ruhászöveit valódi
cosmosoni perkaill. s piket- és Schnürbarchet; valódi gyolcsait és chiffonjait fehér és
színes gradlt, tölő és asztalkendőket; asztalneműeket, butor-ciezet, csipkét, mouss-
lint fűggyönyeket, barchet, fehér és színes gyolcs-zsebkendőket, nehéz futó-szőnyege-
ket, harisnyákat, selyem-nyakkötőket, kézelőt és gallérokat urak és hölgyek számára
chemisette, ripsz, diagonale, lüszterek valamint számos egyéb cikkeket rőf, darab- vagy
páronkint — és pedig összes árúinak jó minősége és valódiságáért szigorú biztosítás
mellett. Ezekben kívül kendők és longschawl-okat, posztó és gyapotkelméket úgy
férfi mint női öltönyökre, legújabb divatszertint női esőköpenyek és joppuk a t. ez.
közönség becses figyelmébe ajánlom. Selyem pokróczok 6 fírt, esőernyők 1 fírtől 12
fíg, paplanok stb. szintén kaphatók üzletben kitűnő minőségben és nagy válas-
tékban. Végül ajánlom a legújabb divatu u. n. fekete terno és a fodrozott szálú női
ruhakelméket.
Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek és ruhakelme-minták kívánatra
bérmentesen küldetnek.
241 (3-1) **Kepes Kálmán.**
Többek közt nagy választék 27-kros kelmékben

The Singer Manufacturing Co New-York (Amerika).
Pécsen, csak Obetkó K.-nál.
**A világ legnagyobb varrógép-
gyára**
ajánlja a feltűnőhatatlan ismert eredeti Singer-
féle új családi varrógépeket ára 59, 65, 71 frt.
Mindén készlettel tüzelés, fodorítás, vát-
tázás, behajtás, sujtás-felvarrás, keskeny és szé-
lességés, zsinor bevarrás, szelés ajourvarrás és
zsinór szegélyezésre sat.; mely egyszerű szer-
kezete miatt minden egyéb rendszerű fölött
előnyvel bír, továbbá különlegességeket, szabók
cipészek, nyergesek, könyvkötők, gomblyuk-
kivarások stb. számára.
306 (0-2)
Ela lás kis összeg letétele mellett részletfizetésre vidékre is.
Pécsen csak OBETKÓ K.-nál.

Határozott óvás hamisítás ellen!
27 éven át kivrólválva!
Dr. POPP J. G.
es. k. udvari fogorv. Bécsben Bognegassz. 2.
Anatherin-präparatumai.
Üreg fogak kitőtésére
nincs hatályosabb és jobb szer. mint fogónja
melyet mindenki könnyen és fájdalom nél-
kül bele helyezhet odvas fogaiba, mely az
tűn a fogrészekkel és foghússal teljesen
egyesül, s a fogakat a további elronalástól
óvjá s a fájdalmat esillapítja.
Anatherin-szájvíz
lívégben 1 frt 40 kr. a legkitűnőbb szer,
szízes fogfájdalmakban, gyulladásknál, a
foghús daganatai- és seibeinél; fölolvastja
a léte ő fogkövet és megakadályozza annak
új képződését; az ingó fogakat a foghús
erősítése által szilárdítja; s midőn a foga-
kat és foghúst minden ártalmas anyagot
megtisztítja, a szájnak kellemes frisséget
kölesönöz és már rövid használat után old-
volítja a kellemetlen szagot.
Anatherin fogpasta.
Ezen készítmény a lehető frisséget
és tisztaságot fenntartja, azonkívül a fogak-
nak hőféhérséget kölesönöz, azok romlását
megakadályozza és a foghúst erősíti ára
1 frt 22 kr.
Dr. Popp J. G. növény-fogpora.
A fogakat oly szépen tisztítja, hogy
annak naponkénti használata által nemcsak
a közönséges fogk. eltávolíttatik, hanem a
fogak zománcza is mindinkább tökéletesből
Egy doboz ára 63 kr. o. é.
Popp aromatikus fogpasztája.
Sok év óta a legbiztosabb óvszernek
fogfájás ellen és a legkitűnőbb szernek van
elismerve a szájlüreg és a fogak ápolására
és fentartására. Egy darab ára 35 kr.

80 darab szarvasmarhát
az uradalmi gulyamrúhával közös kite-
letetésre elvállal.
Bollmán, u. p. Laskafulu
az uradalmi tisztartóság
304 (3-3) **Rihmer** tisztartó.

Köszvény és eszú,
annak bénaság és más kül- és bel-ed-
dig gyógyíthatatlannak vélt nyavalyát.
Bárnyl mértékben szen-
vedőknek, kiknek már rég
eszköbe sem jut, e vagy
ama szert használni nyav-
alyajok ellen, drága egész-
ségek viszanyerése vegett,
a remény mindazonáltal
mégis fennmaradt, évekig
tartó nyavalyájoktól meg-
szabadulhatni, legyen bár
a nyavalya külső vagy
belső s legyen bár csak
egész részek vagy az
egész test megtámadva.
A Moessinger-féle szer előlítőjának ki-
mondhatlan fáradsága került, míg azon er-
edményre jutott új gyógyszerrel: a meg-
esomósodásokat [porzulatokat] kemé-
nyedett állapotban, ismét megpuhítani és
elcsontani, a mi által egyedül a csukló, illetőleg
az izom ismét előbbi állásába hozható s a vér-
keringés ismét helyreállítható, továbbá azon
szenvédő testrészek, melyek előbb összezsugor-
odva vagy fájdalom miatt mozdíthatlanok vol-
tak, valamint azon szenvédő részek, melyek már
elérkeztenedtek, ismét feléleszthetők, s meg-
erősíthetők. A legmakacsabb és legrégibb fej-
köszvény is egy pillanat alatt meggyógyíthatik
s 3 nap alatt meggyógyíttatik.
Össze nem vesztendő egy szer a kurázslás
azon köszvénykerékével, mely már is sokak sze-
mét felnyitá. Legjobb bizonyítéka annak, hogy
az én szerem még a legkétesebb állapotokban is
gyógyírtvel bír, azon körülmény, hogy mindenki
már a második nap a hatás eredményét érzi, meg-
pedig egyformán akár erősebb akár gyengébb
természetű. Ezen szer öreg, ösvek és gyermekek
által használható, továbbá az, ki még hivata-
sának utána járhat, a gyógyszer által épen nem
lesz akadályozva, habár a baj megülés, esés,
nedves lakás, gromortorhely, az izmok túlfeszí-
tése stb.ől származott legyen is. Nem szükséges
tudnom, vajjon már a közönséges gyógyszer
mint izasztás, csukánáj-olaj, petroleum, fűrdő,
melegen való tartás vagy más egyéb javas ír
lett-e használva, egyedül a baj és annak mér-
vét kérem loirni. A pontos lakezimet kérem
Levelezések magyar nyelven.
Moessinger L. G. Frankfurt a. M.
Gyógyírtódom alkalmazása előtt [mely csak
jelentéktelen pénzbeli áldozatot igényel] a meg-
gyógyírtlat halánylatkozásának hosszú sor-
zata áll megtekinthető; végtét készen, melyek
csak az utóbbi hét folytán küldettek be hoztam,
a melyek hitelessége fölött bárkinél is meg-
gödem az illetőknél meggyőződést szerzhetni.
34. (14-14)